

ΕΚΤΑΚΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Ο.Σ.Υ.Ε

ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΣ 29 ΙΟΥΝΙΟΥ 2006

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΤΗΝ ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΑΠΟΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΝΟΜΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥΣ

Η ασφάλεια των Φυλακών πρέπει να είναι άμεσα συνδεδεμένη με την ποιότητα της εγκληματικότητας των κρατουμένων που φιλοξενούνται σε κάθε μία από αυτές. Ως εκ τούτου τα όποια μέτρα δεν πρέπει και δεν μπορεί να αφορούν το σύνολο των φυλακών. Άλλωστε η τοποθέτηση τους θα ήταν πολυδάπανη, η συντήρησή τους ακόμα περισσότερο και για κάποιες από αυτές θα ήταν υπερβολή.

Τα πρώτα μέτρα ασφαλείας που θα προβλεφτούν πρέπει να αφορούν την οργανωτική διάταξη των καταστημάτων κράτησης και την ανάπτυξη τους. Ο υφιστάμενος διαχωρισμός σε καταστήματα Α και Β τύπου όχι μόνον δεν αρκεί να καλυφθεί στοιχειωδώς ο διαχωρισμός των κρατουμένων, βασική ανάγκη της Σωφρονιστικής διαδικασίας αλλά ακυρώνει και τα όποια μέτρα ασφαλείας. Πρέπει να γίνει συνείδηση πλέον σε όλους, ότι στις φυλακές φιλοξενούνται και κρατούμενοι παγκοσμίου ενδιαφέροντος. Ασχολούνται με αυτούς πολλές υπηρεσίες ή οργανώσεις και ως τέτοιοι πρέπει να αντιμετωπίζονται. Αν το σύνολο των μέχρι τώρα ενεργειών και των εγχειρημάτων των κρατουμένων (στάσεις, αποδράσεις κ.λ.π.), με οποιοδήποτε τρόπο και εάν αυτές διαδραματίστηκαν, χαρακτηριστούν συμβατικές ενέργειες, οι επόμενες που θα ακολουθήσουν και με τον τρόπο που θα εκφραστούν δεν θα απέχουν από το να χαρακτηριστούν

πυρηνικές. Καταρχήν κάποιες φυλακές (προτείνεται το 1/10) είτε ως φυλακές καταδίκων είτε ως φυλακές υποδίκων, πρέπει να χαρακτηρισθούν και να λειτουργούν ως φυλακές μείζονος ασφαλείας. (όχι βέβαια Γκουαντάναμο).

Το προσωπικό που θα υπηρετεί σε αυτές θα πρέπει να είναι επιλεγμένο με βάση την προτεραιότητα λειτουργίας σε κάθε μία από αυτές. Με την τελευταία απόδραση (4/6/2006) αποδείχτηκε πανηγυρικά ότι τόσο οργανωτικά όσο και σαν γενικότερη υπηρεσιακή διάταξη, η υπηρεσία εξωτερικής φρουράς υπολείπεται των λόγων που επέβαλαν την ίδρυση της. Πρέπει απαραίτητα πλέον να επαναδιατυπωθεί οργανωτικά στην λογική ενός ακόμα κλάδου της ούτως η άλλως πολυκλαδικής Σωφρονιστικής Υπηρεσίας.

Σήμερα η διοίκηση και η λειτουργία της εξωτερικής φρουράς από αστυνομικούς, παρουσιάζει στοιχεία αυτόνομης υπηρεσιακής δράσης, λόγω δε και των συχνών και λανθασμένων διοικητικών παρεμβάσεων, αυτό έχει σχεδόν νομοθετηθεί.

Επιβάλλεται λοιπόν η ενοποίηση όλων των διαλαμβανομένων στον χώρο των φυλακών εργασιών-υπηρεσιών και η ανάδειξη της Σ.Υ. σε επίπεδο γενικής διεύθυνσης με δική της ιεραρχία υπαγόμενη απ' ευθείας στον εκάστοτε Υπουργό Δικαιοσύνης. Η παράλληλη- αυτόνομη δράση τμημάτων μίας υπηρεσίας εάν δεν αποκλείει, απομακρύνει και δυσχεραίνει το συντονισμό, την επικοινωνία και την αλληλοενημέρωση που αποτελούν θεμελιώδεις επιλογές για την σωστή και αποτελεσματική λειτουργία μιας υπηρεσίας.

Το 265-19/10/99 προεδρικό διάταγμα που ορίζει τους σκοπούς και τον τρόπο λειτουργίας της εξωτερικής φρουράς πρέπει να εφαρμοστεί στο σύνολο των διατάξεων που περιέχει. Συμπληρωματικά, πρέπει να προβλεφθούν τόσο από υπαλλήλους της εξωτερικής φρουράς όσο και της εσωτερικής φύλαξης, να λειτουργήσουν ομάδες άμεσης επέμβασης και αποκατάσταση της τάξεως. Ως μέτρο έχει επιλεγεί και

λειτουργεί με ικανοποιητικά αποτελέσματα στην Γαλλία από το 2001.

Το 2004 στις Γαλλικές Φυλακές είχαμε 224 συνολικά επεισόδια στα οποία επενέβησαν οι δυνάμεις τάξεως και καταστολής. Το 2003 έγιναν 183 επεισόδια: από τα οποία σε 13 από αυτά επενέβησαν οι ομάδες τάξεως, ενώ έγιναν και 3 στάσεις κρατουμένων που αντιμετωπίστηκαν από τις ίδιες δυνάμεις. Το 2004 έγιναν επίσης 520 σοβαρές επιθέσεις κρατουμένων κατά προσωπικού και 463 κατά το έτος 2003. Πριν την ίδρυση των ειδικών ομάδων τάξεως τα περιστατικά αυτά ήταν σαφώς μεγαλύτερα και η εξέλιξη τους τελείως διαφορετική.

Το 2004 συνέβησαν 115 αυτοκτονίες και 757 απόπειρες, το 2003 120 αυτοκτονίες και 786 απόπειρες, το 2002 122 αυτοκτονίες και 798 απόπειρες.

Το 2004 έγιναν επίσης 18 αποδράσεις που αφορούσαν 22 συνολικά κρατούμενους, 14 από τους οποίους συνελήφθησαν αργότερα. Το 2003 έγιναν 18 αποδράσεις που αφορούσαν 27 συνολικά κρατούμενους.

Πέραν από την αποτελεσματική αντιμετώπιση έκνομων και βίαιων συμπεριφορών εκ μέρους των κρατουμένων θα σταματήσει τουλάχιστον το φαινόμενο κάθε φορά που θα έχουμε κάποιο γεγονός στις Φυλακές (δυστυχώς πάντα κάτι θα έχουμε) να παρουσιάζεται η χώρα σαν να βρίσκεται σε εμπόλεμη κατάσταση ή γενικής επιστράτευσης.

Όταν ολοκληρωθεί η οργανωτική παρέμβαση θα πρέπει κινούμενοι σε δυο άξονες να επιλέξουμε τα μέτρα ασφάλειας κρατουμένων, εργαζομένων και υποδομών. Ο πρώτος άξονας (**παθητική ασφάλεια**) θα περιλαμβάνει τα μέσα που θα έχει το προσωπικό στην διάθεση του και ο δεύτερος άξονας (**ενεργητική ασφάλεια**) θα προβλέπει τον χρόνο και τον τρόπο αξιοποίησης των μέσων. Την ευθύνη των προτάσεων αυτών μη υπάρχοντος ή μη λειτουργώντας (κακώς) ενδιαμέσου οργάνου (διεύθυνση επιθεώρησης -τμήμα τάξης και ασφάλειας – ομάδες διαχείρισης κρίσεων) θα πρέπει να την αναλάβει το Κ.Ε.Σ.Φ. με διευρυμένη όμως σύνθεση, συμμετέχοντας σε

αυτή εκπρόσωποι των εργαζομένων, τεχνικοί σύμβουλοι, και εμπειρογνώμονες.

Σε ανάλογη περίπτωση το 2001 η τότε Υπουργός. Δικαιοσύνης της Γαλλίας ΓΚΙΓΚΟΥ, ανέθεσε με επιστολή της στο ανώτατο στέλεχος της Σ.Υ., περιφερειακό διευθυντή ΣΩΒΕ, την σύνταξη μελέτης σχετικά με επιπρόσθετα μέτρα ασφάλειας κρατουμένων- εργαζομένων και. Καταστημάτων κράτησης. Ένα από τα θέματα που καλείται να αντιμετωπίσει και να συμπεριλάβει στην μελέτη του ο ως άνω διευθυντής ήταν η αντιμετώπιση του φαινόμενου αποδράσεων με ελικόπτερο.

Στην Γαλλία το φαινόμενο αυτό σε αντίθεση με τα άλλα κράτη μέλη της Ευρώπης είχε πάρει μεγάλη έκταση. Αποδράσεις με ελικόπτερο είχαμε μία μόλις στην Αγγλία το 1977, καμία στα άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε., στην Ελλάδα μία την 04-06-2006, ενώ στην Γαλλία έγιναν 5 συνολικά τέτοιες απόπειρες ή αποδράσεις.

Η χρήση ελικοπτέρου και η πτήση του πάνω από Σωφρονιστικά Καταστήματα, πρέπει να χαρακτηρίζεται σαφέστατα επιθετική ενέργεια και δεν πρέπει να απασχολεί μόνον για το ενδεχόμενο αποδράσεων, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ακόμη και για την ρίψη βαρύ ή άλλου οπλισμού στο εσωτερικό της Φυλακής για λογαριασμό κάποιων κρατουμένων, με προφανείς σκοπούς και αποτελέσματα. Γίνεται φανερό λοιπόν, ότι η απαγόρευση πτήσεων πάνω από Σωφρονιστικά Καταστήματα πρέπει να αποτελέσει μονόδρομο για το σύνολο τους.

Είναι φανερό ότι η λήψη αυτού του μέτρου έχει να κάνει με αρμοδιότητες άλλου Υπουργείου, η ευθύνη όμως της πρότασης είναι αποκλειστικά δική μας. Συμπληρωματικά του μέτρου της απαγόρευσης προτείνονται και πρέπει να προβλεφθούν τα ακόλουθα:

A) Η απογείωση των ελικοπτέρων να γίνεται από ειδικά προβλεπόμενα μέρη και με συγκεκριμένη διαδικασία.

B) Οι χώροι αυτοί θα πρέπει να είναι φυλασσόμενοι και να διαθέτουν ειδικά μηχανήματα, μαγνητικές πύλες, τούνελ

επιθεώρησης με ακτίνες Χ και χειροκίνητα μέσα ανίχνευσης και εντοπισμού όπλων και εκρηκτικών (όπως γίνεται στα αεροδρόμια).

Γ) Οποιοσδήποτε χρησιμοποιεί ελικόπτερα πρέπει πριν την πτήση να φωτογραφίζεται ηλεκτρονικά και να διατηρείται η φωτογραφία για 24 ώρες τουλάχιστον. Το μέτρο αυτό ήδη εφαρμόζεται (βιντεοσκόπηση) σε τράπεζες και άλλους δημόσιους χώρους. Μετά την πάροδο της συγκεκριμένης χρονικής διάρκειας η φωτογραφία να καταστρέφεται και τυχόν παράβαση του ως άνω μέτρου (μη καταστροφή) να τιμωρείται ποινικά.

Δ) Οι υποψήφιοι ενοικιαστές πρέπει να φέρουν υποχρεωτικά μαζί τους δελτίο αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατήριό, τα οποία θα φωτοτυπούνται. Οι φωτοτυπίες αυτές θα κρατούνται όσο διαρκεί η πτήση στο χώρο απογείωσης, θα επιστρέφονται δε στον πελάτη ή θα καταστρέφονται μετά την ολοκλήρωση της πτήσης.

Ε) Οι πύργοι ελέγχου όλων των αεροδρομίων πρέπει να γνωρίζουν το στίγμα χάρτη όλων Σωφρονιστικών Καταστημάτων που βρίσκονται στην περιοχή τους.

ΣΤ) Ευθύς μόλις κάποιο ιπτάμενο μέσο προσεγγίσει και στην συνέχεια πετάξει πάνω από κάποιο Σ.Κ. να ενεργοποιείται άμεσα μέσω ειδικής, απευθείας γραμμής συναγερμός στον πύργο έλεγχου και το Σ.Κ. Η ελαχιστοποίηση του χρόνου μετάδοσης μιας τέτοιας πληροφορίας (για πέραν του κανονισμού πτήση πάνω από τα Σ.Κ.) είναι άμεσα συνδεδεμένη με την έγκαιρη λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων και την αποτελεσματική αντιμετώπιση του εγχειρήματος.

Ζ) Τοποθέτηση ειδικών συσκευών (RANTAR) εντοπισμού ιπτάμενων αντικειμένων στο Σ.Κ. που θα ενημερώνει καταρχήν για την προσέγγιση και στην συνέχεια ότι αυτό εισήρθε στον εναέριο χώρο πάνω από το Σ.Κ. και θα σημαίνει συναγερμό. Για την συνολικά αποτελεσματική λειτουργία της παραπάνω προτεινόμενης διαδικασίας ο χώρος που θα οροθετηθεί ως ελεγχόμενος θα πρέπει να είναι μεγαλύτερος (πόσο ας προσδιοριστεί από ειδικούς) από τον χώρο που καλύπτει το

Σ.Κ.

Η) Τοποθέτηση ηλεκτρομαγνητικού μηχανήματος ελεγχόμενης διατάραξης οργάνων πτήσεως (σχετική τύφλωση) το οποίο θα ενεργοποιείται ταυτόχρονα με την λειτουργία του συναγερμού. Με τον τρόπο αυτό εάν δεν αποτρέψουμε το εγχείρημα σίγουρα θα επιβραδύνουμε τον χρόνο εκτέλεσης του, επ' ωφελεία του δικού μας χρόνου αντίδρασης.

Θ) Ακύρωση της δυνατότητας πρόσβασης κρατουμένων στις ταρατσες, κατασκευάζοντας γείσα περιμετρικά των ταρατσών σε όλους τους χώρους κράτησης. Τοποθέτηση επί των ταρατσών αντικειμένων, κάθετες αντηρίδες και πάσσαλοι που θα καθιστούν αδύνατη την προσγείωση.

Ι) Προμήθεια, διάθεση και αποδοχή του μέτρου ρίψης εκκωφαντικών καπνογόνων και δακρυγόνων χειροβομβίδων από τους υπαλλήλους εξωτερικής και εσωτερικής φύλαξης.

ΙΑ) Τοποθέτηση ισχυρών υδραντλιών στους προαύλιους χώρους σε σημεία και με τρόπο που θα επιτρέπεται ο χειρισμός τους και από τους εξωτερικούς φρουρούς και από το πρωσικό εσωτερικής φύλαξης.

ΙΒ) Εγκατάσταση πάνω από τα προαύλια τεντωμένων και παράλληλα τοποθετημένων συρματόσκοινων (ντίζες) τα οποία θα συνδέονται κάθετα σε δύο παράλληλους άξονες με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτρέπεται η ηλεκτρομηχανική περιστροφή τους κατά μήκος των αξόνων (δίκην κυλιόμενου ιμάντα). Η ενεργοποίηση της κίνησης στις προαναφερόμενες ντίζες θα γίνεται αυτόματα και ταυτόχρονα με την έναρξη του συναγερμού. Η τοποθέτηση πάνω από τα προαύλια μόνιμης εγκατάστασης διχτυών, τεντών κ.λ.π. αντενδείκνυται για λόγους πολιτισμού και ψυχολογικού αντίκτυπου στους κρατουμένους. Ενδεχομένως σε κάποιες φυλακές αυτό να επιβάλλεται.

ΙΓ) Σαφή, λεπτομερή και έγγραφη διατύπωση των οφειλόμενων ενεργειών και των καθηκόντων όλων των τοποθετών υπαλλήλων, ώστε να καθίσταται εύκολη υπόθεση η ανάδειξη των προσωπικών ευθυνών και των παραλήψεων και η εμπλοκή με συναρμοδιότητες. Έτσι θα αποφεύγεται ο

άδικος καταλογισμός ποινικών, πειθαρχικών και διοικητικών μέτρων, ειδικότερα σε περιπτώσεις που έχει γίνει προσπάθεια και λελογισμένη χρήση των μέσων αποτροπής και καταστολής π.χ. πυροβολούν ή όχι εναντίον πτητικού μέσου που επιχειρεί εισβολή.

ΙΔ) Επιβεβλημένη χρήση πυρός σε ενδεχόμενη προσγείωση και ρητή απαγόρευση κατά την διάρκεια της πτήσης εναντίον ελικοπτέρου ή άλλου μέσου. Η χρήση πυρός να έχει ως στόχο να προξενήσει βλάβη στο αντικείμενο (καταστροφή ουραίου, ελίκων κ.λ.π). Με τον τρόπο αυτό ανεξάρτητα της αποτελεσματικής ή μη αντιμετώπισης του εγχειρήματος, θα αποφεύγονται πλέον οι διαφορετικές προσεγγίσεις, δηλώσεις και δημόσιες διαφωνίες που συμβάλουν στην δημιουργία αντιπαραθέσεων επιτείνοντας την σύγχυση στο προσωπικό και ενισχύοντας μύχιες σκέψεις για εγχειρήματα των κρατουμένων.

ΙΕ) Επέκταση του κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης σε όλους τους προαύλιους χώρους, βιντεοσκοπώντας τις ώρες προαυλισμού των κρατουμένων. Οι καταγραφές θα διατηρούνται μέχρι την επόμενη ημέρα. Με το μέτρο αυτό θα αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά και το φαινόμενο της ρίψης ναρκωτικών, όπλων ή άλλων απαγορευμένων ειδών.

ΙΣΤ) Ασφαλτόστρωση των προαύλιων χώρων για να αποφεύγεται η δημιουργία έντονων σύννεφων σκόνης που εάν δεν αποτρέπουν σίγουρα δυσχεραίνουν την ασφαλή χρήση των μέσων αποτροπής και καταστολής, κυρίως για λόγους που έχουν να κάνουν με το ενδεχόμενο εξοστρακισμού σφαιρών η τσιμεντόστρωση αντενδείκνυται.

ΙΖ) Κατασκευή κλωβών υποδοχής και προελέγχου έξω από τα εξωτερικά θυρωρεία όλων των φυλακών. Το άνοιγμα και το κλείσιμο των θυρών του κλωβού θα γίνεται ηλεκτρικά και θα ελέγχεται από τον εσωτερικό τοποθέτη υπάλληλο.

ΙΗ) Προμήθεια και εγκατάσταση μηχανημάτων που θα ακυρώνουν την λειτουργία των κινητών τηλεφώνων. Έτσι θα είναι αδύνατη η επικοινωνία με εξωτερικούς συνεργάτες και θα αποτρέπεται ο σχεδιασμός και ο συντονισμός κατά την

εκτέλεση του εγχειρήματος. Η ενέργεια αυτή θα απαντήσει αποφασιστικά και σε πλείστα άλλα προβλήματα που λαμβάνουν χώρα στην φυλακή εκ μέρους των κρατουμένων. (εκβιασμοί, απαγωγές, απειλές, εμπόριο ναρκωτικών κ.λ.π) .

ΙΘ) Φραγή, ακύρωση της δυνατότητας που παρέχει ο Ο.Τ.Ε. για τηλεφωνικές συνδιαλέξεις μέσω της προσφερόμενης υπηρεσίας «διπλής γραμμής» στα τηλέφωνα ή καρτοτηλέφωνα που χρησιμοποιούν οι κρατούμενοι. Οι κρατούμενοι παρότι κρατούνται σε διαφορετικές φυλακές ή πτέρυγες μπορούν με τον τρόπο αυτό να έχουν ταυτόχρονη επικοινωνία μεταξύ τους και με οποιονδήποτε άλλων επιθυμούν. Οι αριθμοί τηλεφώνων ή καρτοτηλεφώνων που χρησιμοποιούνται από τους κρατουμένους σε όλες τις φυλακές της χώρας είναι γνωστοί και μπορεί εύκολα να υλοποιηθεί η παραπάνω πρόταση.

Κ) Ευδιάκριτη ιεραρχία με προσωπική αναφορά και σαφή κατανομή αντικειμένου εργασίας ώστε να καθίστανται εύκολη υπόθεση η ανάδειξη προσωπικών ευθυνών και να προκύπτουν εμφανώς οι αντικειμενικές ευθύνες.

ΚΑ) Ίδια συχνότητα ασύρματης επικοινωνίας εσωτερικών και εξωτερικών φρουρών.

ΚΒ) Αλλαγή του προαυλίου για τους κρατουμένους που μεταγονται στην Δ.Φ. Κορυδαλλού για δικαστήρια και κρατούνται στο ισόγειο της Πέμπτης (Ε) Πτέρυγας. Η αλλαγή αυτή μπορεί εύκολα να γίνει αρκεί να διαμορφωθεί ανάλογα ο χώρος που υπάρχει μεταξύ (Ε) και (Β) πτέρυγας.

ΚΓ) Καθιέρωση εσωτερικού συνεχώς μηχανοκινήτου περιπόλου στον χώρο των νεκρών ζωνών μεταξύ των προαυλίων και του εξωτερικού μαντρότοιχου όταν είναι ανοιχτά τα προαύλια. Τα περίπολα πρέπει να είναι μικτά και να αποτελούνται από εξωτερικούς και εσωτερικούς υπαλλήλους.

ΚΔ) Τοποθέτηση Τμηματάρχη (Αρχιφύλακα) του κλάδου εσωτερικής φύλαξης στην εξωτερική φρουρά. Αυτός θα είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή των επιλεγμένων μέτρων και μέσων, θα ελέγχει την αποτελεσματικότητα τους, θα

λειτουργεί ως σύνδεσμος εσωτερικής και εξωτερικής φρουράς και θα αναφέρει καθημερινά εγγράφως στον επικεφαλή των Αρχιφυλάκων και τον Διευθυντή του Καταστήματος τυχόν παρατηρήσεις και προτάσεις του.

ΚΕ) Συγκρότηση, οργανωμένου και μεθοδικού μηχανισμού πληροφόρησης από κρατούμενους με κίνητρο τα νομοθετικά προβλεπόμενα ευεργετήματα από τον Σ.Κ. (εργασία, μεταγωγές κ.λ.π.) και την διασφάλιση της εχεμύθειας εκ μέρους της υπηρεσίας. Αποδοχή συμπεριφορών εκ μέρους υπαλλήλων που χειρίζονται τέτοιες υποθέσεις και ενδεχομένως αγγίζουν τις παρυφές τύπων και κανόνων.

Εξυπακούεται ότι για τέτοιους χειρισμούς υποχρεωτικά και εγκαίρως θα έχουν ενημερωθεί ο Διευθυντής και οι επόπτες Εισαγγελικοί λειτουργοί. Σε ενδεχόμενο σημαντικότερης πληροφορίας (όπως η απόδραση με ελικόπτερο) να προβλέπεται ευνοϊκότερη ποινική μεταχείριση του πληροφοριοδότη, όπως κατά αναλογία εφαρμόζεται στις περιπτώσεις ναρκωτικών ή άλλων σοβαρότατων υποθέσεων και προβλέπεται από το άρθρο 24 του Π.Κ.

ΓΙΑ ΤΗΝ Π.Α.Σ.Κ. (Σ.Υ)

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟΥ

ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ